

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217221606
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4217221606.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s. r. o., Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovaným: 1. Y. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., B. XXX/XX, 2. V. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., B. XXX/XX, obaja zastúpení JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 42 350 026, o zaplatenie 12.263,70 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 31. januára 2020 č. k. 7Csp/368/2017-95 v jeho vyhovujúcom výroku (II.), ako aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku (II.) a vo výroku o náhrade trov konania (III.) z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:

„Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 11.519,67 eura s príslušenstvom zastavuje. Žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 744,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05% p. a. od 12. 10. 2019 do zaplatenia, ako aj úroky z omeškania vo výške 8,05% p. a. zo sumy 3.343,68 eura od 03. 03. 2015 do 28. 11. 2017, zo sumy 3.246,28 eura od 29. 11. 2017 do 02. 01. 2018, zo sumy 3.148,88 eura od 03. 01. 2018 do 05. 02. 2018, zo sumy 3.051,48 eura od 06. 02. 2018 do 27. 03. 2018, zo sumy 2.763,68 eura od 28. 03. 2018 do 10. 05. 2018, zo sumy 2.664,21 eura od 11. 05. 2018 do 17. 07. 2018, zo sumy 2.636,22 eura od 18. 07. 2018 do 10. 08. 2018, zo sumy 2.570,59 eura od 11. 08. 2018 do 13. 09. 2018, zo sumy 2.473,59 eura od 14. 09. 2018 do 19. 09. 2018, zo sumy 2.376,59 eura od 20. 09. 2018 do 22. 10. 2018, zo sumy 2.279,59 eura od 23. 10. 2018 do 20. 11. 2018, zo sumy 2.168,28 eura od 21. 11. 2018 do 21. 12. 2018, zo sumy 2.056,97 eura od 22. 12. 2018 do 21. 01. 2019, zo sumy 1.940,07 eura od 22. 01. 2019 do 21. 02. 2019, zo sumy 1.823,17 eura od 22. 02. 2019 do 20. 03. 2019, zo sumy 1.706,27 eura od 21. 03. 2019 do 24. 04. 2019, zo sumy 1.577,74 eura od 25. 04. 2019 do 21. 05. 2019, zo sumy 1.449,21 eura od 22. 05. 2019 do 20. 06. 2019, zo sumy 1.298 eur od 21. 06. 2019 do 24. 07. 2019, zo sumy 1.146,79 eura od 25. 07. 2019 do 22. 08. 2019, zo sumy 995,58 eura od 23. 08. 2019 do 11. 10. 2019, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaní majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45,4%.

Súd o vrátení súdneho poplatku rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na vykonané dokazovanie a po právnej stránke rozhodnutie odôvodnil ust. § 524 ods. 1, 2, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 9, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 145 ods. 2 CSP, ako aj zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že možno predpokladať, že žalobca pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov so žalovanou stranou použil predtlač zmluvy, ktorú žalobca zrejme použil vo viacerých prípadoch so žalovanou stranou, ktorá ako účastník zmluvy bola charakterizovaná ako zamestnanec-nepodnikateľ. Preto súd mal za to, že uzatvorený právny úkon je spotrebiteľsko-právneho charakteru. Posúdil ho podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, a to žiadosť a zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky zo dňa 09. 12. 2010, v zmysle ktorej žalovaná strana získala úver vo výške 17.000 eur, ktorý sa dohodli splácať vo forme pravidelných mesačných splátok v počte 120 splátok po 245,90 eura, ktorých splatnosť bola dohodnutá ku koncu kalendárneho mesiaca pri dohodnutej ročnej úrokovej sadzbe 12,5% a RPMN 12,5%, kedy termín konečnej splatnosti sa dohodol k 12/2020.

1.3. Mal za to, že uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný, nakoľko z prehľadu splátok a úhrad (č. I. 9) vyplynulo, že žalovaná strana realizovala splatné splátky riadne a načas v plnej sume do 18. 09. 2014 a následne realizovala splátky rovnako, avšak v nižšom rozsahu, a nie pravidelne mesačne, celkom v počte 20 úhrad do doručenia žaloby súdu. Z predžalobnej upomienky z 31. 12. 2014, ktorú dlžník prevzal 12. 01. 2015, t. j. v čase, keď zostal v omeškaní s dlžnou sumou za kalendárny mesiac október až december 2014 je zrejmé, že žalobca dôvodne vyzval žalovanú stranu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka na splatenie dlžnej sumy v celosti. Súd preto priznal žalobcovi plný nárok tak, ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia. Žalobca zobral späť žalobu v časti zaplatenia sumy 11.519,67 eura a naďalej trval len na nároku v prevyšujúcej časti, ktorú súd priznal v sume 744,03 eura, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutou istinou 17.000 eur a celkovou úhradou realizovanou zo strany žalovaných v 1. a 2. rade v sume 16.255,97 eura, keď do podania žaloby uhradili 13.656,32 eura a počas konania sumu 2.599,65 eura.

1.4. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Zb. súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania z jednotlivých súm, tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

1.5. O trovách konania rozhodol podľa § 251 CSP a § 262 ods. 1 CSP a procesne úspešnej strane priznal na základe úspechu, ktorý u žalovaných predstavuje 72,7% a neúspech 27,3%, to znamená čistý úspech predstavuje 45,4%, a preto nárok na náhradu trov konania v tomto rozsahu priznal procesne úspešnej strane sporu.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku (II.), ako aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí sa domáhali jeho zmeny a zamietnutia žalobného návrhu v celom rozsahu a zároveň priznania nároku na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a náhrady trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Namietali, že postupom súdu prvej inštancie im boli znemožnené procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1. V rámci prostriedkov procesnej obrany napádali platnosť zmluvy s poukazom na ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda tvrdili, že zmluva o úvere je neplatný právny úkon. K týmto argumentom sa konajúci súd vôbec nevyjadril, čím podľa ich názoru im znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu spisového materiálu bolo preukázané, že zo strany právneho predchodcu žalobcu Consumer Finance Holding, a. s. (č. I. 19) bola uzatvorená Rámcová zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2017 s prílohami, z ktorej je zrejmé, že došlo k postúpeniu pohľadávky medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. Z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 21. 03. 2018 však vyplýva, že Všeobecná úverová banka, a. s. ako právny predchodca zaniknutej obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s. postúpila svoju pohľadávku k 19. 03. 2018 na súčasného žalobcu. Súd mal ex offio skúmať plnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z banky na nebankový subjekt v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Ďalej namietali, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže pohľadávka nebola postúpená dňa 30. 11. 2017, ale až 19. 03. 2018. Súd neaplikoval na daný prípad ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a teda ani neskúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu a zároveň neposúdil pohľadávku žalobcu za premlčanú s poukazom na ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho

zákonníka, ale s poukazom na ust. § 103 Občianskeho zákonníka, čím rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2. Zmluvu o pôžičke zo dňa 09. 12. 2010 považujú za absolútne neplatný právny úkon pre neurčitosť označenia „schválená výška pôžičky“ a „celková suma pôžičky“. Z označenia schválená výška pôžičky a celková výška pôžičky jednoznačne nevyplýva, ktorý údaj predstavuje celkovú výšku úveru, teda sumu, istinu, ktorá bola poskytnutá žalovaným. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok KS v Trenčíne zo dňa 26. 01. 2017 sp. zn. 19Co/242/2016. Žiadali o poskytnutie pôžičky v Komárne, v ktorej žiadosti žiadali pôžičku vo výške 17.000 eur s dobou splácania 10 rokov s poistením, následne bola táto žiadosť zaslaná na schválenie do Popradu, kde právny predchodca žalobcu schválil jednostranne pôžičku s výškou 17.000 eur a ďalšími náležitosťami ako údaj o celkovej sume pôžičky, celkových nákladoch, sadzba poistenia, výška mesačnej splátky, úroková sadzba, údaj o RPMN a ďalšie náležitosti jednostranne doplnené právnym predchodcom žalobcu. Tieto náležitosti však samotná žiadosť o poskytnutí pôžičky, podpísaná v Komárne, neobsahovala. S poukazom na ust. § 44 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka považujú túto zmluvu za neplatnú od počiatku. Poukázali na obdobnú rozhodovaciu činnosť vo veci KS v Prešove sp. zn. 17Co/73/2017 zo dňa 12. 12. 2017 a KS v Nitre sp. zn. 25Co/155/2019 zo dňa 11. 12. 2019.

2.3. V prípade neplatného právneho úkonu sa zmluva o pôžičke zruší od počiatku ex tunc a zmluvné strany sú povinné vysporiadať sa v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia podľa § 41 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže zmluva bola uzatvorená dňa 09. 12. 2010 v Poprade, subjektívna premlčacia doba začala plynúť 09. 12. 2012 a objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula dňa 09. 12. 2013, teda žalobcom uplatnený nárok je premlčaný v celom rozsahu.

2.4. Ďalej poukázali na rozsudok NS SR z 29. 06. 2010 sp. zn. 2 Cdo 205/2009, ako aj ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. V rámci prostriedkov procesnej obrany uvádzajú, že na výzvu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno považovať predžalobnú upomienku a tiež oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, tieto dokumenty sa vzťahujú na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, a nie na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Taktiež považovali za potrebné zdôrazniť, že pohľadávku postúpila až VÚB, a. s. ako právny nástupca obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s. k 19. 03. 2018, a preto je potrebné predložiť výzvu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách vystavenú VÚB, a. s. Z uvedeného majú za to, že žalobca nepreukázal, že právny predchodca žalobcu postupoval v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže nepredložil výzvu v zmysle § 92 ods. 8, a preto žalobca v danom konaní nemá aktívnu vecnú legitimitáciu, na ktorú je konajúci súd povinný prihliadnuť ex offo.

2.5. Zosplatením celého dlhu potom ani počiatok plynutia premlčania nebolo možné posudzovať podľa ust. § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka, teda zročnosťou jednotlivých splátok, nakoľko sa naplnila hypotéza predpokladaná druhou vetou, a teda začala plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky a to pre celý zosplatený dlh. Žalovaní sa nezaplacením splátky zročnej dňa 20. 10. 2014 riadne a včas dostali do omeškania a od tohto dňa začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu s prihliadnutím na zosplatenie úveru. Rovnaký právny názor zaujal aj KS v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí zo dňa 05. 11. 2019 sp. zn. 14Co/166/2019.

2.6. Napokon, žalovaní vo svojom odvolaní uvádzali, že po podaní žalobného návrhu, teda po 21. 12. 2017 boli z ich strany vykonané úhrady v celkovej výške 2.430,79 eura, čo preukazuje aj posledné vyjadrenie žalobcu. Čo sa týka náhrady trov konania, suma vo výške 2.430,79 eura predstavuje úspech žalobcu vo výške 19,82% a neúspech 80,18%. Celkový úspech žalovaných, pokiaľ ide o náhradu trov konania, je teda vo výške 60,36%.

Žalovaní k podanému odvolaniu pripojili Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 21. 03. 2018 Všeobecnou úverovou bankou, a. s.

3. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaných písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaných (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej

inštancie je potrebné v zmysle § 389 odsek 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Pôvodne podanou žalobou na súde prvej inštancie dňa 21. 12. 2017 sa pôvodný žalobca Consumer Finance Holding, a. s. domáhal voči žalovaným v 1. a 2. rade zaplatenia sumy 12.263,70 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne od 03. 03. 2015 do zaplatenia. Svoj nárok odôvodňoval od uzatvorenej Zmluvy o pôžičke dňa 09., 12. 2010 č. 8006440, na základe ktorej poskytol žalovaným pôžičku vo výške 17.000 eur. Túto sa zaviazali splácať v pravidelných 120-tich mesačných splátkach v sume 270,24 eura a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 29.508 eur. Do podania žaloby žalovaní uhradili 13.656,32 eura. Žalobca v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 31. 12. 2014 zaslal žalovaným predžalobnú upomienku a vyzval ich k úhrade dlžných splátok, pričom ich upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok dodatočne v poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19. 02. 2015 úver zosplatnil, o čom boli žalovaní informovaní listom zo dňa 25. 02. 2015 - Oznamenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. K žalobe žalobca pripojil Žiadosť/Zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky, ako aj Oznamenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Na základe návrhu na zmenu strany sporu na strane žalobcu súd prvej inštancie uznesením zo dňa 03. 05. 2018 rozhodol tak, že v konaní pokračuje so spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a. s. ako právnym nástupcom žalobcu Consumer Finance Holding, a. s., Hlavné námestie 12, Kežmarok a zároveň druhým výrokom pripustil zmenu subjektov na strane žalobcu Všeobecná úverová banka, a. s., na miesto ktorej vstupuje Intrum Slovakia, s. r. o., IČO: 35 831 154, Mýtna 48, Bratislava.

5.1. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 30. 01. 2020 žalobca súdu oznámil, že námietku bezúročnosti vznesenú žalovanými v odpore považuje za dôvodnú. Zároveň oznámil, že počas sporu eviduje plnenie na žalovanú pohľadávku v sume 2.599,65 eura, v sume 11.519,67 eura s príslušenstvom berie žalobu späť a uplatňuje si len nárok na vrátenie rozdielu medzi poskytnutou sumou úveru 17.000 eur a plnením na úver v celkovej výške 16.255,97 eura, t. j. sumu 744,03 eura s príslušenstvom, tak ako ho vyčíslil vo svojom podaní.

Napadnutým rozsudkom súd konanie v časti o zaplatenie sumy 11.519,67 eura s príslušenstvom zastavil (I.) a ďalším výrokom zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 744,03 eura s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku (II.), a napokon, rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žalovaní majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45,4% (III.).

5.2. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu v dôsledku podaného odvolania žalovanými v 1. a 2. rade sa stal vyhovujúci výrok (II.), ako aj súvisiaci výrok o nároku na náhradu trov konania (III.), ktoré výroky napadli žalovaní včas podaným odvolaním, pričom namietali porušenie ich procesných práv, keď odôvodnenie rozsudku nezodpovedá ust. § 220 ods. 2 CSP a súd prvej inštancie nedal relevantné odpovede na všetky podstatné argumenty súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.

6. Podľa § 389 odsek 1 písmeno b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý

znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

9. Podľa § 220 odsek 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia s ohľadom na odvolacie dôvody, konštatuje, že súd prvej inštancie nedostatočne skúmal žalovanými namietanú aktívnu legitimitáciu žalobcu, ktorým je postupník Intrum Slovakia, s. r. o., t. j. nebanková spoločnosť, a teda sa nezaoberal tým, či žalobca je nositeľom uplatňovaného práva voči žalovaným.

12. Súd prvej inštancie sa touto okolnosťou podľa odôvodnenia samostatne nezaoberal, hoci ak bola zmluvným veriteľom banka, tak bolo potrebné skúmať dodržanie ust. § 92 ods. 8 Zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o bankách“), ako aj ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Aktívnou vecnou legitimitáciou sa vo všeobecnosti rozumie také hmotno-právne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok) alebo procesné právo si tento hmotno-právny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitimitácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimitácii nevyjadrí, nemusí znamenať, že sa ňou v konaní nezaoberal. Tým, že v tejto veci súd prvej inštancie rozhodol v prospech žalobcu, ktorému priznal uplatnené právo z úverovej zmluvy, rozhodol, vychádzajúc zo záveru, že žalobca je aktívne vecne legitimitovaný na podanie predmetnej žaloby voči žalovanému, u ktorého naopak dospel k záveru, že je pasívne vecne legitimitovaný.

13. Žalobca svoju aktívnu legitimitáciu opieral o právny úkon postúpenia pohľadávky pôvodným veriteľom, ktorým bola banka, pričom v konaní nikto, ani súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku samostatne nekonštatoval, či táto aktívna legitimitácia postupníka sa opiera o zákonné ustanovenia, t. j. za podmienok stanovených v § 92 ods. 8 Zákona o bankách a v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 92 odsek 8 Zákona o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky: „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“

15. Podľa § 53 odsek 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

17. V tomto prípade bolo nutné, aby sa súd prvej inštancie v rámci zisťovania skutkového stavu a následného právneho posúdenia zaoberal v základe tým, či v nadväznosti na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 92 ods. 8 Zákona o bankách došlo k platnému právnomu úkonu postúpenia pohľadávky z banky na žalobcu a či právny úkon postúpenia pohľadávky nie je pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ absolútne neplatný. K procesu postúpenia pohľadávky banky voči spotrebiteľovi na iný subjekt mohlo dôjsť za situácie, že nastala splatnosť splátky a odo dňa splatnosti splátky prešla doba 3 mesiacov omeškania. S ohľadom na ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch môže banka postúpiť pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere len vtedy, ak sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (t. j. po vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu). Banka teda nemôže postúpiť pri spotrebiteľskom úvere len časť nesplateného dlhu (napríklad 1 splatnú splátku), ale buď musí vyčakať konečný termín splatnosti dlhu, alebo sama vyhlási mimoriadnu splatnosť dlhu pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté (§ 565 OZ). Banka teda musí vždy - pred samotným postúpením pohľadávky - zaslať spotrebiteľovi výzvu na zaplatenie a predtým dodržať aj ust. § 53 ods. 9 OZ, t. j. upozorniť spotrebiteľa, že po 15 dňoch si uplatní právo na „zosplatenie“ celého dlhu (ak ešte nenastala konečná splatnosť dlhu) v súlade s dohodou oboch zmluvných strán a v súlade s ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Až potom môže celú zosplatenú pohľadávku postúpiť inému subjektu (aj tzv. nebankovke; pri postúpení pohľadávky banke platí iné pravidlo upravené v ust. § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z.).

18. Súd prvej inštancie danú vec opätovne prejedná, rešpektujúc najmä vyššie citované zákonné ustanovenia a posúdi, či žalobca dostatočne preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu, a o žalobe znovu rozhodne. V ďalšom konaní sa teda súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 odsek 2 CSP), bude opätovne zaoberať opodstatnenosťou uplatneného nároku žalobcu na podklade tých listinných dôkazov, ktoré boli v priebehu konania predložené. Ak súd dospeje k záveru, že aktívna vecná legitímácia u žalobcu nie je daná, žalobu bude musieť zamietnuť. Ak dospeje k záveru o danosti aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, nanovo posúdi platnosť úverovej zmluvy s prihliadnutím na obranu žalovaných, že zmluva je neplatná s poukazom na ust. § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň sa vyporiada aj zo vznesenou námietkou premlčania v zmysle obrany žalovaných.

19. Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP). Pri rozhodovaní o trovách konania bude mať na zreteli aj právoplatný výrok rozsudku o zastavení časti konania, vo vzťahu ku ktorému je dôvod na aplikáciu ust. § 256 ods. 1 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).